

Reglement Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

maken bekend dat Gedeputeerde Staten op 7 april 2015 het volgende hebben vastgesteld:

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Gezien het voorstel tot wijziging van het Reglement voor de Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit;

gelet op artikel 158, eerste lid onder a en e van de Provinciewet;

BESLUITEN

het reglement Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit integraal te wijzigen als volgt:

REGLEMENT GELDERSE PRIJS VOOR RUIMTELIJKE KWALITEIT

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. 1 Ruimtelijke kwaliteit: de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van de ruimte.
1. 2 Project: een gerealiseerd en zichtbaar project gericht op ruimtelijke inrichting en passend binnen een per editie vast te stellen thema.
1. 3 Prijs: een tweejaarlijks toe te kennen geldprijs, bestaande uit twee componenten, te weten een juryprijs en een publieksprijs.
1. 4 Indiener: een rechtspersoon, bedoeld in artikel 3.1

Artikel 2 Gelderse Prijs voor ruimtelijke kwaliteit

2. 1 Gedeputeerde Staten van Gelderland kennen iedere twee jaar de Gelderse Prijs voor ruimtelijke kwaliteit toe aan een project of projecten waarmee het meest wordt bijgedragen aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit of die een voorbeeld zijn van goed bouwmeesterschap.
2. 2 De portefeuillehouder ruimtelijke ordening bepaalt per editie het thema van de Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 3 Indienen projecten

3. 1 Projecten kunnen gedurende een, per editie nader te bepalen, termijn worden ingediend door rechtspersonen die op grond van hun statutaire doelstellingen en hun feitelijke werkzaamheden structurele werkzaamheden verrichten op het gebied van ruimtelijke kwaliteit.
3. 2 Per in te dienen project worden de volgende gegevens vermeld:
  - a de naam;
  - b de locatie;
  - c de gemeente(n);
  - d een korte omschrijving;
  - e wat maakt het project zo bijzonder;
  - f de contactpersoon;
  - g informatiemateriaal.

Artikel 4 Expertteam

4.1 De projecten worden beoordeeld door een, door de Algemeen Directeur te benoemen, expertteam, waarvan de samenstelling per editie kan verschillen.

Artikel 5 Nominatie

5. 1 Het expertteam stelt een lijst met genomineerde projecten op.
5. 2 Het expertteam beoordeelt de projecten aan de hand van de volgende en per editie verder uit te werken criteria:

a het project is gericht op ruimtelijke inrichting;

b het project is gerealiseerd en zichtbaar;

- c het project past binnen het thema van de betreffende editie;
  - d het project draagt bij aan de gebruikswaarde van het gebied en heeft zo mogelijk relaties met andere functies;
  - e het project draagt bij aan de belevingswaarde van het gebied en heeft visuele kwaliteit;
  - f het project draagt duurzaam bij aan de toekomstwaarde van het gebied;
  - g het project kent een grote mate van uitdaging;
  - h het project heeft een voorbeeldfunctie.
- 5. 3 Het expertteam draagt er zorg voor dat bij de genomineerde projecten sprake is van een goede geografische spreiding, een goede balans tussen stad en land en voldoende variatie in complexiteit.
  - 5. 4 Gedeputeerde Staten van Gelderland stellen de nominatielijst vast.

Artikel 6 Externe, onafhankelijke jury

- 6. 1 Gedeputeerde Staten stellen, op voordracht van de provinciesecretaris, per editie een jury samen bestaande uit maximaal 5 deskundige leden en een externe voorzitter.
- 6. 2 De jury maakt onderdeel uit van het expertteam, zoals bedoeld in artikel 4.
- 6. 3 De leden van de jury mogen niet betrokken zijn, of zijn geweest, bij de genomineerde projecten.
- 6. 4 De jury beoordeelt de genomineerde projecten aan de hand van per editie door hen zelf vast te stellen beoordelingscriteria.
- 6. 5 De jury stelt een juryrapport op.
- 6. 6 Gedeputeerde Staten van Gelderland maken het door de jury uitgekozen project bekend.

Artikel 7 Juryprijs

- 7. 1 Ten behoeve van het door de jury uitgekozen project wordt de juryprijs ter hoogte van 10.000,- Euro beschikbaar gesteld.
- 7. 2 De prijs wordt uitgereikt aan de indiener van het project, bedoeld in artikel 7.1.
- 7. 3 De prijs komt ten goede aan het project, bedoeld in artikel 7.1.

Artikel 8 Deelname publiek

- 8. 1 Het publiek wordt door Gedeputeerde Staten van Gelderland in de gelegenheid gesteld om digitaal een stem uit te brengen voor één van de genomineerde projecten.
- 8. 2 Het door het publiek gekozen project wordt door Gedeputeerde Staten bekend gemaakt.

Artikel 9 Publieksprijs

- 9. 1 Ten behoeve van het door het publiek gekozen project wordt de publieksprijs ter hoogte van 10.000,- Euro beschikbaar gesteld.
- 9. 2 De prijs wordt uitgereikt aan de indiener van het project, zoals bedoeld in artikel 8.2.
- 9. 3 De prijs komt ten goede aan het project, zoals bedoeld in artikel 8.2.

Artikel 10 Slotbepalingen

- 10. 1 Dit reglement wordt aangehaald als "Reglement Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit".
- 10. 2 Dit reglement treedt één dag na publicatie in het Provinciaal Blad, in werking.

Toelichting

Met het tweejaarlijks toekennen van een prijs aan een voorbeeldig ruimtelijk project in Gelderland, gerealiseerd en zichtbaar in het veld, willen GS de ambitie 'versterken van ruimtelijke kwaliteit' blijvend onder de aandacht brengen. Binnen Gelderland zijn - thema'sgewijs - voldoende ruimtelijke projecten die verdienen om in het zonnetje gezet te worden; vanwege de inspirerende verschijning en uitstraling, om te leren van goede voorbeelden, om een groter publiek te bereiken en aandacht te vragen in vakkringen. Tevens draagt de prijs op haar manier bij aan de monitoring van de kwaliteit van de Gelderse leefomgeving.

Het streven naar versterking van de ruimtelijke kwaliteit wordt zowel op gemeentelijk, regionaal als op provinciaal niveau uitgedragen. Ruimtelijke kwaliteit wordt in z'n algemeenheid gezien als combinatie van drie waarden: gebruikswaarden, belevingswaarden en toekomstwaarden aan de ene kant en vier belangen: economische, ecologische, sociale en culturele aan de andere kant; er ontstaat een matrix.

Het helpt bij het verstaan van het begrip ruimtelijke kwaliteit de drie genoemde waarden verder uit te splitsen in diverse kwaliteitsaspecten (bron: www.ruimtexmilieu.nl):

Gebruikswaarde: samenhang, patroon, functie, integratie, doelmatigheid, functionale geschiktheid, doelmatig gebruik, doelmatige aanleg, doelmatig beheer, bereikbaarheid, interferentie en efficiëntie;

Belevingswaarde: diversiteit, structuur, vorm, compositie, identiteit, herkenbaarheid, zingeving, attractiviteit en schoonheid

Toekomstwaarde: duurzaamheid, proces, tijd, ontwikkeling, sturende werking, doelmatigheid in tijd, uitbreidbaarheid, aanpasbaarheid en flexibiliteit

Belangrijk is dat bij realiseren van ruimtelijke opgaven op verschillende schaalniveaus het bouwmeesterschap - zoals wij dat noemen - wordt ingezet. In nauwe samenwerking met betrokkenen worden bij die ruimtelijke opgaven verschillende kwaliteitsvraagstukken ingebracht, zoals landschappelijke en stedelijke inpassing, vormgeving en architectuur, sociaal-culturele inbedding en cultuurhistorie & identiteit. Projecten met een hoge ruimtelijke kwaliteit kennen in veel gevallen in de voorbereidende fase een ontwerpende benadering waar veel creativiteit en inspiratie vrij komt ten behoeve van de genoemde aspecten van bouwmeesterschap en waarmee integraliteit en samenhang tussen functies worden bevorderd. Het bouwmeesterschap wordt op deze manier zichtbaar gemaakt in het veld, de ons omringende leefomgeving.

Eénmaal in de twee jaar wordt een editie (een uitreikingsronde) van de Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit georganiseerd. Dit ritme maakt mogelijk om aan de hand van thema's actueel te blijven. Tevens houdt dit ritme rekening met het feit dat in RO-land realisatie van ruimtelijke projecten nu eenmaal tot stand komt na relatief lange doorlooptijden. Ook organisatietijd speelt een rol.

De organisatie begint met keuze van het thema en daaropvolgend met de uitvraag (postaal en digitaal) richting onze partners in het werkveld van ruimtelijke ordening, omgevingsbeleid en kwaliteitszorg. Partners zijn de Gelderse gemeenten, maar ook bijvoorbeeld waterschappen, regio's, diverse maatschappelijke organisaties en andere professionals die werkzaamheden verrichten op het gebied van natuur en landschap, cultuur en architectuur, economie en leefomgeving. Men wordt gevraagd goede projecten bij de provincie aan te melden. De indieners van de projecten zijn de ontvanger van de prijzen. De geldprijzen dienen ten goede te komen aan de winnende projecten.

Van de binnengekomen projecten wordt een longlist samengesteld. Deze longlist wordt op passende wijze voor een breder publiek ontsloten. Een expertteam met bijzondere kennis van of sterke affiniteit met ruimtelijke kwaliteit en bestaande uit zowel provinciale interne als externe deskundigheid, stelt uit de longlist op basis van genoemde criteria (zie artikel 5.2 en 5.3), een shortlist samen. De criteria kunnen - al naar gelang het gekozen thema - nader uitgewerkt worden. Het samenstellen van de shortlist gaat, zo mogelijk, gepaard met veldbezoeken. Het project dient gerealiseerd en zichtbaar te zijn. Voor ruimtelijke projecten die in een vergevorderd stadium van realisatie verkeren kunnen uitzonderingen worden gemaakt. Immers realisatietrajecten kunnen in RO-land lang duren en het is voorstelbaar dat bepaalde projecten eerder rijp zijn voor exposure. De uiteindelijk gekozen shortlist vormt de lijst met de genomineerde projecten voor de Gelderse Prijs voor ruimtelijke kwaliteit. Het streven is naar tien genomineerden per editie. Maar hier kan per editie van afgeweken worden als het thema dat toelaat of de kwaliteit van de aangedragen projecten daarop aanstuurt.

De lijst met genomineerden projecten is door de bank genomen een lijst waarop een grote variatie waarneembaar is aan projecten, ondanks dat er sprake is van een bindend thema. Deze variatie karakteriseert de Gelderse Prijs en wordt vooral bepaald door geografisch spreiding, verschillende stedelijke en landelijke contexten of sferen en variatie in mate van complexiteit, van eenvoudige tot gecompliceerde projecten. Met een gevarieerde lijst wordt een zo breed mogelijk kwaliteitsbeeld van Gelderland geschetst.

De provincie bepaalt niet de winnaar, dat doet een extern te werven jury. De jury bestaat uit maximaal vijf leden en staat onder leiding van een externe voorzitter. De jury maakt deel uit van het expertteam. Op een jurydag vindt beraadslaging plaats en worden genomineerde deelnemers eventueel bevroegd. De jury heeft de vrije hand om op eigen deskundigheid te varen voor wat betreft het bepalen van de te hanteren criteria waarmee de jury de nominaties gaat beoordelen.

De jury stelt het juryrapport op. Leden van de jury komen uit de vakwereld van o.a. ruimtelijke ordening, stedenbouw, architectuur, landschapsarchitectuur, kunst, projectontwikkeling. Het gekozen thema heeft ook invloed op de samenstelling van de jury. Telkens wordt zo mogelijk gestreefd naar op z'n minst één lid dat met net even iets meer afstand kan kijken naar de genomineerden projecten, bijvoorbeeld

een 'bekende Gelderlander' of een journalist. De leden van de jury hebben tot slot een onafhankelijke positie ten opzichte van de genomineerde projecten.

Naast het vakkundig oordeel van de jury wordt een publieksprijs georganiseerd. Het publiek kan haar stem uitbrengen op één van de genomineerde projecten. Dit gebeurt aan de hand van een digitale stemmethode. Deze publieksparticipatie vergroot de betrokkenheid van burgers bij de Gelderse Prijs voor ruimtelijke kwaliteit. Belangrijk is om ten aanzien van bouwmeesterschap een bewustwording te stimuleren en te faciliteren.

Daarom is een belangrijk onderdeel van de Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit het boek waarin de genomineerde projecten worden geportretteerd. Dit boek levert een bijdrage aan de vraag naar goede voorbeelden van ruimtelijke kwaliteit. Het boek dient ter inspiratie en heeft een aantrekkelijke vormgeving. Tevens worden digitale informatiedragers ingezet, zoals website en twitter.

Een manifestatie vormt het slotstuk van de Gelderse Prijs voor ruimtelijke kwaliteit. Een programma wordt opgesteld en er wordt voor een aantrekkelijke locatie gekozen. De bekendmaking van de winnaars van juryprijs en de publieksprijs is een belangrijk onderdeel. Ook wordt dan het boek beschikbaar gesteld. Juryprijs en publieksprijs kunnen aan verschillende projecten of aan één en de zelfde worden toegekend. De geldprijzen dienen in overleg met betrokkenen, besteed te worden aan het winnende project. Gedacht kan worden aan bijdragen aan kunstobject, informatiepaneel- of brochure, leerproject, etc.

De rol van het Gelders bestuur is vierledig. 1) Portefeuillehouder Ruimte bepaalt het thema van de editie. 2) GS stellen de jury samen. 3) GS stellen de nominaties vast en melden dit in ieder geval aan de deelnemende partners en het publiek. 4) GS nemen de uitkomsten van de juryberaadslagingen over en hun Portefeuillehouder Ruimte reikt op de manifestatie zowel de juryprijs als publieksprijs uit aan de winnaars. GS melden de uitkomsten van de Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit in ieder geval aan de deelnemende partners, Gelderse gemeenten en het publiek.

Gedeputeerde Staten voornoemd

Gegeven te Arnhem, 7 april 2015 - zaaknummer 2015-003430